

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань моніторингу атмосферного повітря»

1. Мета

Метою проєкту постанови є внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з метою приведення їх у відповідність до Закону України від 20 березня 2023 р. № 2973-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля».

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт постанови розроблений відповідно до підпункту 1 пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України від 20 березня 2023 р. № 2973-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля» (далі – Закон).

Водночас експертами Проєкту APENA2 за результатами реалізації проєкту технічної допомоги «Підтримка України в наближенні законодавства ЄС у сфері навколишнього природного середовища (якість атмосферного повітря, управління відходами)» надано рекомендації та пропозиції щодо імплементації неврахованих положень Директиви 2008/50/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 травня 2008 року про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи та Директиви Європейського Парламенту і Ради 2004/107/ЄС від 15 грудня 2004 року про арсен, кадмій, ртуть, нікель і поліциклічні ароматичні вуглеводні в атмосферному повітрі до постанови Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» (далі – Постанова) та Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, який затверджено цією постановою (далі – Порядок № 827).

Крім того, за результатами аналізу самого Порядку № 827, з урахуванням обговорень на засіданнях Міжвідомчої комісії з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, встановлено необхідність врегулювання питань, які виникають в правозастосовчій практиці.

Прийняття цього проєкту постанови зокрема забезпечить приведення механізму організації та проведення моніторингу атмосферного повітря у відповідність до вимог Європейського законодавства.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом постанови пропонується:

привести назву Порядку № 827 у відповідність до вимог Закону;

доопрацювати визначені терміни та додати нові, які наразі відсутні, з метою їх відповідності директивам 2008/50/ЄС та 2004/107/ЄС;

уточнити та розширити функції та повноваження суб'єктів здійснення моніторингу атмосферного повітря, зокрема ДСНС, органів виконавчої влади відповідної зони або агломерації, а також органів управління якості атмосферного повітря зон та агломерацій;

виключити із суб'єктів здійснення моніторингу атмосферного повітря ДАЗВ;

передбачити можливість залучення суб'єктами моніторингу підприємств, установ, організацій та регіональних центрів моніторингу довкілля (у разі їх створення);

визначити референс-методи оцінювання рівнів забруднюючих речовин та роль центральної референс-лабораторії в процесі здійснення моніторингу атмосферного повітря;

зазначити порядок розміщення пунктів спостережень за забрудненням атмосферного повітря, що використовуються для фіксованих вимірювань;

визначити порядок організації моніторингу атмосферного повітря під час переходу державної системи моніторингу довкілля у режим підвищеної готовності або режим реагування на надзвичайні екологічні ситуації;

визначити періодичність та шляхи інформування населення про зафіксовані перевищення показників якості атмосферного повітря, причини та вплив таких перевищень;

визначити для органів управління якістю атмосферного повітря порядок інформування про затвердження програм державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря (далі – програма), виконання заходів щодо програми, затвердження планів поліпшення якості атмосферного повітря;

уточнити механізм щодо внесення змін до затверджених програм та визначити критерії необхідності погодження таких змін з Міндовкілля.

4. Правові аспекти

У вказаній сфері діють такі акти:

Директива 2008/50/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 травня 2008 року про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи;

Директива Європейського Парламенту і Ради 2004/107/ЄС від 15 грудня 2004 року про арсен, кадмій, ртуть, нікель і поліциклічні ароматичні вуглеводні;

Кодекс цивільного захисту України;

Закон України від 20.03.2023 № 2973-XI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної системи моніторингу довкілля, інформації про стан довкілля (екологічної інформації) та інформаційного забезпечення управління у сфері довкілля»;

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;

Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;
Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність»;
Закон України «Про Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту постанови не потребує додаткових фінансових витрат з державного або місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта потребує проведення громадського обговорення та оприлюднюється на офіційному вебсайті Міндовкілля.

Публічні консультації проводяться відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 року № 996. Таблиця врахування зауважень та пропозицій від фізичних і юридичних осіб та їх об'єднань буде опублікована на офіційному вебсайті міністерства після остаточного доопрацювання проекту постанови.

Проект постанови не стосується питань соціально-трудової сфери, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Проект акта стосується питань інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку та направляється на погодження до всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування та обласних і Київської міської державних адміністрацій.

Проект постанови не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Проект постанови не містить положень, які:

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
створюють підстави для дискримінації;

стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи проекту постанови не проводилися.

Проект постанови буде направлено до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Результатом реалізації проєкту акта є вдосконалення механізму організації та проведення моніторингу атмосферного повітря в Україні та його відповідність європейським стандартам.

Реалізація постанови матиме вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Забезпечення ефективності процесу збору та поширення інформації про стан атмосферного повітря та вжиття заходів для поліпшення якості атмосферного повітря
Громадяни	Позитивний	Забезпечення вільного доступу громадськості до інформації про якість атмосферного повітря. Підвищення рівня поінформованості заінтересованих сторін про стан та якість атмосферного повітря.

Міністр захисту довкілля та природних ресурсів України

Руслан СТРИЛЕЦЬ

_____ 2024 р.